

Inhoud trainingsnummer 20

Geen FOUTEN => pagina 2

De uitdaging => pagina 3

Compensatie => pagina 4

Aanvallen => pagina 6

Positiespel => pagina 8

light-versie

Korte partij-analyse => pagina 10

Ontwikkel je voorstellingsvermogen => pagina 12

Een VERBORGEN dreiging => pagina 13

Schaken ...:

- is leven - Bobby Fischer
- is zoals het leven - Boris Spassky
- is een mooie minares - Bent Larsen
- is 99 procent rekenen - Andrew Soltis
- is 99 procent tactiek - Richard Teichmann
- is een mentale marteling - Garry Kasparov
- is de kunst van de analyse - Mikhael Botvinnik
- is alles, kunst, wetenschap en sport - Anatoly Karpov
- is een sprookje van 1001 blunders - Savielly Tartakower
- is brutaal, je moet er bereid zijn mensen mentaal te doden - Nigel Short
- is zoals liefde of muziek, het kan mensen gelukkig maken - Siegbert Tarrasch

Dit is het laatste nummer van de jaargang 2012 en ik neem begin 2013 opnieuw contact om na te gaan of er voldoende interesse is om een nieuwe jaargang op te starten.

Alvast prettige feesten en een voorspoedig 2013 gewenst

Jan Gooris

schaaktraining.met.jan@gmail.com

De trainingsnummers verschijnen in 2012 op:

De 1e en 15e van de maand (dus 2 per maand),

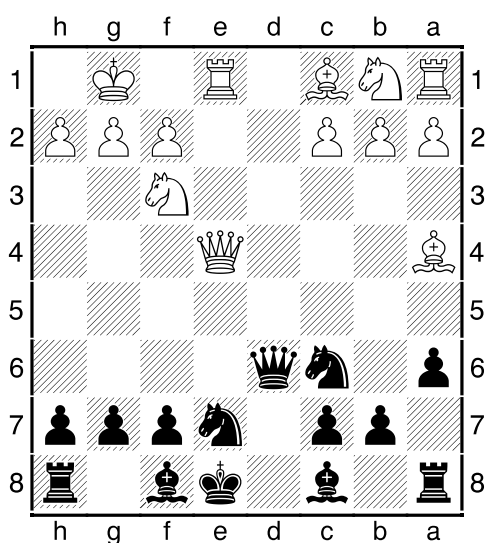
behalve één enkel nummer in juli en augustus (telkens de 1e)

Maak geen fouten

Als je tegenstander een combinatie kan uitvoeren betekent dit dat je voordien een tactische fout maakte. **De kunst is dus deze "tactische fout" niet te spelen**, en hierbij heb ik enkele oefeningen verzameld die dit onderwerp bespelen.

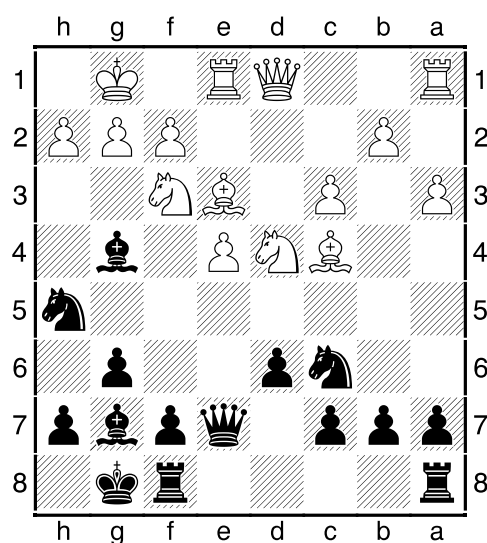
Je krijgt telkens per oefening enkele opties waaruit je een keuze moet maken. Eentje daarvan is fataal en verliest door een combinatie.

Ik nodig je ook uit om per voorgestelde zet telkens een quoterings "goed" - "aanvaardbaar" of "fataal" te geven. Je kan dit dan nadien vergelijken met mijn appreciatie.

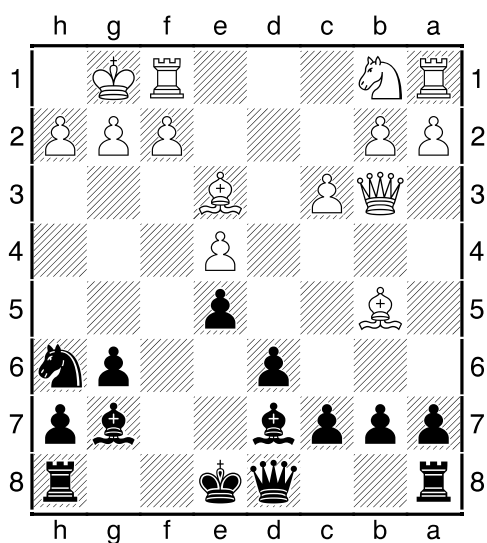
Opgave 1: Zwart aan zet

Kies tussen: 1...-Le6 1...-b5 1...-Lf5

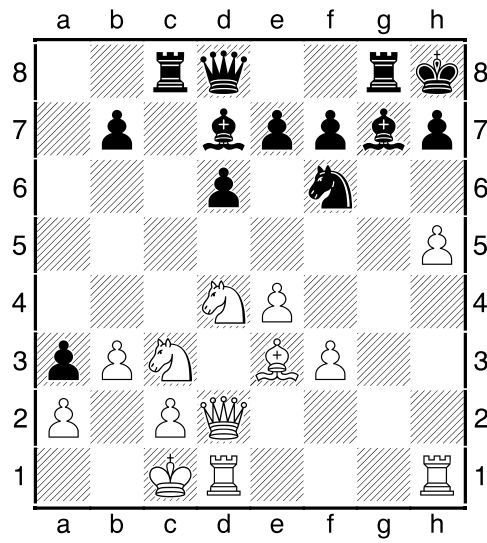
Opgave 3: Zwart aan zet

Kies uit 1...-Dxe4 1...-PxPd4 1...-Pa5

Opgave 2: Zwart aan zet

Kies tussen: 1...-LxLb5 1...-b6 1...-c6

Opgave 4: Wit aan zet

Kies tussen: 1.Kb1 1.Lh6 1.h6

Oplossing:

Opgave 1:

1...-Le6 is een stukontwikkeling en blokkeert de open e-lijn waarop wit baas is. Een GOEDE zet dus.

1...-b5?! een enigszins verdachte zet omdat het geen stukontwikkeling is en Pc6 bijkomend verzwakt. Bovendien kan zwart nu ook moeilijker 0-0-0 spelen want de opgespeelde b5-pion is een mooi aanvalspunt dat wit snel zal aanboren. Enkel te spelen indien het niet anders kan zou ik zeggen. Op de limiet van aanvaardbaar dus.

1...-Lf5? ziet er agressief uit want het ontwikkelt een stuk met tempo maar ...2.DxLf5! verliest een stuk omdat Pe7 gepend staat.

Opgave 2:

1...-LxLb5 2.DxLb5+ en 3.Dxb7 met pionwinst voor wit. Slecht dus.

1...-b6 is FATAAL wegens het verrassende 2.De6+! en op 2...De7 volgt 3.LxLd7+ met stukwinst

1...-c6 ontpent Ld7 zodat 2.De6+ verhinderd wordt. GOEDE zet.

Opgave 3:

1...-Dxe4 is FATAAL vanwege 2.Lg5!! en De4 zit gevangen want na 2...-LxPf3 3.gxLf3! kan De4 niet ontsnappen

1...-PxPd4 is een GOEDE zet die spijtig genoeg de druk op het centrum wat vermindert maar wel de zwarte pionstructuur intact houdt (anders mogelijk 2.PxPc6)

1...-Pa5 is een beetje risicovol want je zet het paard ongedekt aan de rand, en het doet daar ook niet veel. Wit kan echter geen gebruik maken van deze situatie en dus is de zet aanvaardbaar.

Opgave 4:

1.Kb1 is geen foute zet, maar hij brengt weinig bij tot de witte aanval. Hij geeft zwart de kans om zijn aanval op te starten 1...-Da5 met druk op Pc3

1.Lh6 is FATAAL wegens 1...-LxLh6 2.DxLh6 - TxPc3 en stukverlies.

1.h6! is de beste zet omdat hij zwart verder insnoert en Lg7 weghaalt van de gevaarlijke diagonaal a1-h8

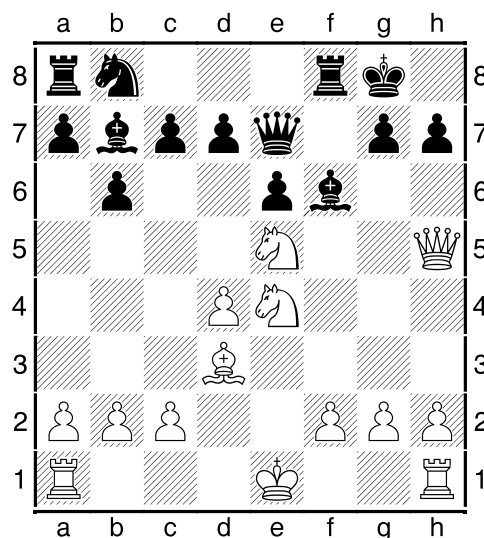
De uitdaging

In de vorige schaaktraining stond dit ==> partijfragment van Lasker tegen Thomas (1912) waar wit na 11.Dxh7+ Kxh7 12.Pxf6++ Kh6 13.Peg4+ Kg5 14.h4+ Kf4 15.g3+ Kf3 16.Le2+ Kg2 17.Th2+ Kg1 18.Kd2++ een fantastisch mat geeft.

UITDAGING 1 : Blijkbaar is ook 13.Pfg4+ (i.p.v. Peg4) Kg5 14.h4+ Kf4 15.g3 mat, doch hierin zit een foutje. Zie je het ?

UITDAGING 2 is nu van een mat in een zet MINDER te vinden, startend vanaf 11.Dxh7+. M.a.w. doe dus beter dan 100 jaar geleden !

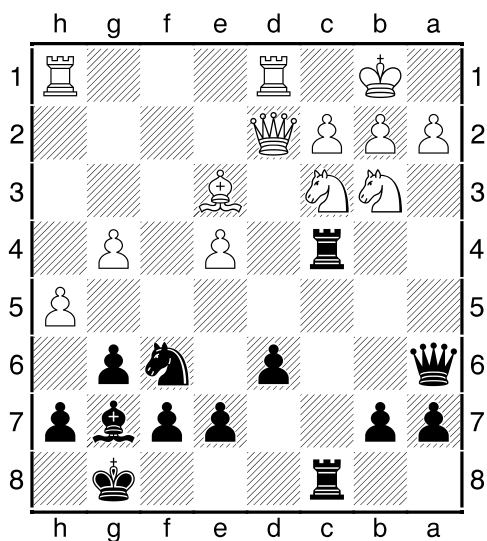
Philip Lemmens heeft me deze "uitdagingen" bezorgd en de oplossing staat op pagina 8.

Met compensatie ...!?

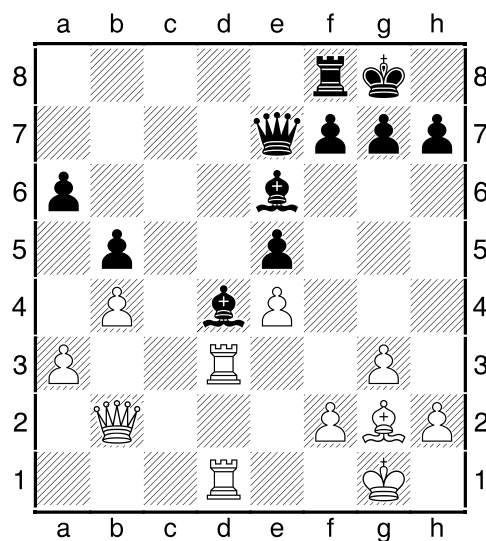
Je leest soms wel eens in de schaakliteratuur dat de ene compensatie heeft voor zijn materiaal achterstand. Gemakkelijk geschreven, maar wat is dit precies ?

In dit artikel probeer ik jullie wat inzicht te geven in wat soort stelling men compensatie kan claimen voor materiaalverlies aan de hand van enkele voorbeelden.

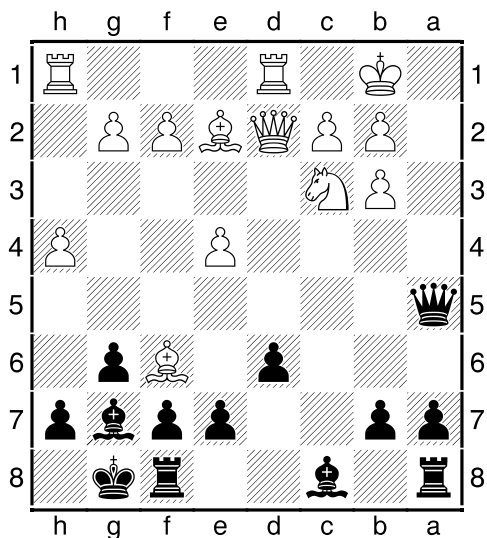
Compens 1: Zwart aan zet.

Hij overweegt of hij 1...-TxPc3 zou spelen of niet. ...

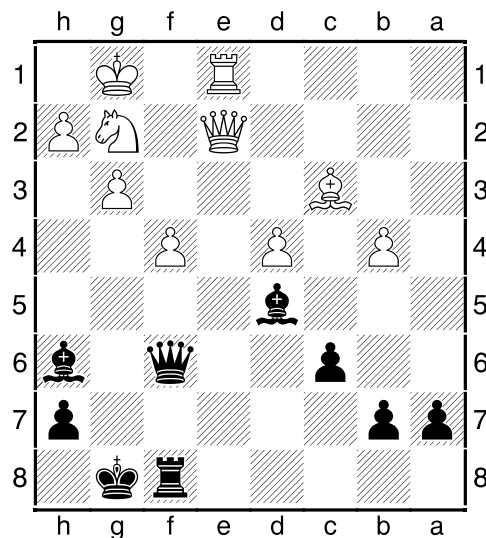
Compens 3: Wit aan zet.

Wit staat een kwaliteit voor en overweegt of hij die kan terug geven voor een pion winst met de variant 1.TxLd4 - exTd4 2.Dxd4.

Compens 2: Zwart aan zet.

Hoe neemt zwart op f6 is de vraag.

Compens 4: Zwart aan zet.

Heeft hij compensatie voor zijn pion achterstand ?

Antwoorden:

Compens 1:

Dit kwaliteitsoffer is een schitterend idee, want na 1....-TxPc3! 2.bxTc3 - Pxe4 3.....Pxc3+ 4...Pxa2 en zwart heeft dramatisch veel compensatie voor zijn kwaliteitsoffer. Hij heeft niet enkel een materiaal voordeel want hij heeft 3 (belangrijke) pionnen gewonnen voor zijn kwaliteit, maar hij kan bovendien pochen op een sterke koningsaanval.

Compens 2:

Op het "normale" 17...-LxLf6 volgt 18.Pd5! en na 18..-DxDd2 19.PxLf6+! - exPf6 20.TxDd2 en heeft zwart een miserabele pionstructuur zonder enige compensatie.

Merk op dat al deze wendingen mogelijk zijn omdat wit Kb1 gespeeld heeft want met Koning op c1 kon zwart met DxDd2+ (schaak!!) spelen en dus een tempo winnen. Omdat 17...-LxLf6 dus leidt tot een zeer slecht eindspel kiest zwart voor de andere optie, 17.exLf6. Dit geeft wel gratis een pion weg, maar zwart krijgt er compensatie voor in de vorm dat hij het loperpaar heeft in een aanvallende stelling ! Met de dames op het bord blijft deze stelling zeer interessant voor zwart.

Compens 3:

Het probleem van de witte stelling is dat hij moeilijk met zijn torens kan binnen dringen omdat de zwarte lopers alles mooi afschermen.

Door de kwaliteit terug te geven en te ruilen voor een pion voordeel, vereenvoudigt wit de stelling en zal de weg naar winst iets gemakkelijker zijn. Het feit dat er nu gelijke stukken op het bord staan (met gelijke lopers !!) maakt dat het pionvoordeel toch een reële kans op winst oplevert. Mochten er ongelijke lopers op het bord staan zou dit net het tegenovergestelde zijn en zou er nog niets beslist zijn. De reden daarvan is dat bij een middenspel met ongelijke lopers (en dame) elke speler bij wijze van spreken een stuk meer heeft op zijn loperkleur en dus daar voor "moeilijkheden" kan en moet zorgen. In een middenspel met gelijke lopers is er geen onevenwicht van stukken en dus is het veel minder gemakkelijk om voor "moeilijkheden" te zorgen.

TE ONTHOUDEN: als je minder staat is het goed om voor ONEVENWICHTEN te zorgen (ongelijke lopers, ongelijke pionstructuur enz.) zodat je aanvalskansen krijgt door die onevenwichten.

Compens 4:

Laten we de sterke en zwakke punten eens afwegen.

Zwart heeft een goed centraal opgestelde Ld5 en wit is zwak op alle witte velden. Zolang zwart de dames op het bord kan houden en druk kan blijven zetten op de witte koningsstelling kan die zwakte op de witte velden misschien iets opleveren.

Een nadeel voor zwart is dat Lh6 een beetje "dood " staat en nergens uitzicht op beterschap heeft. Bovendien heeft wit de (enige) open e-lijn in bezit wat het voor zwart moeilijk maakt om een beslissende aanval op te starten. In het beste geval zal zwart misschien dat overwicht op de e-lijn kunnen afruilen doch dan zijn de zware stukken geruild, wat het voor de witte koning veel aangenamer maakt.

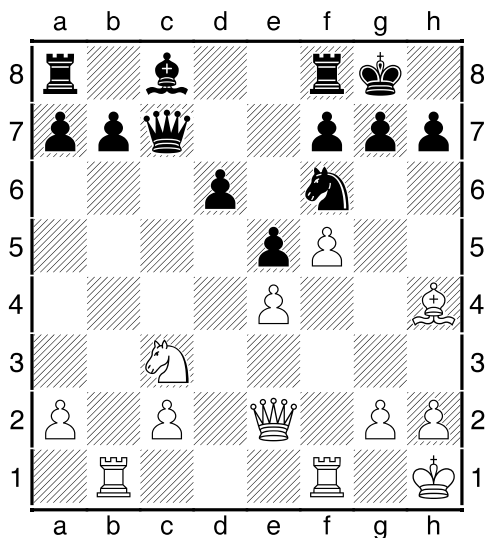
Conclusie: zwart heeft maar een povere compensatie voor zijn pion achterstand.

Aanvallen ! Hoe doe je dat ?

Hierbij weer enkele oefeningen waar we trainen op aanvallen.

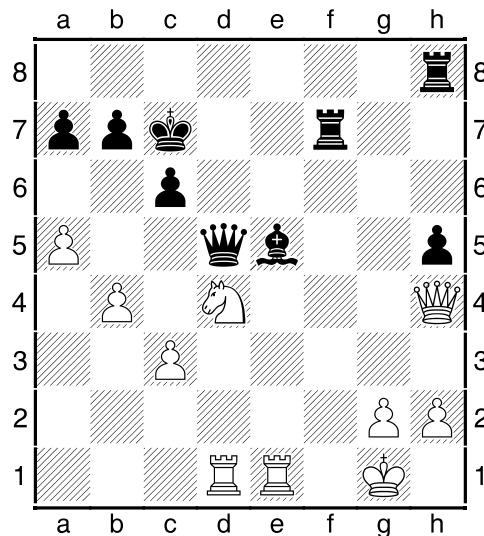
De grote principes zijn:

- zoek de zwakke punten op en val die aan,
- probeer waar mogelijke meerdere zwakke punten tegelijk aan te vallen
- probeer zoveel mogelijk stukken in de aanval te betrekken
- en vergeet vooral niet schaakzetten en slaan zetten altijd eerst te onderzoeken.

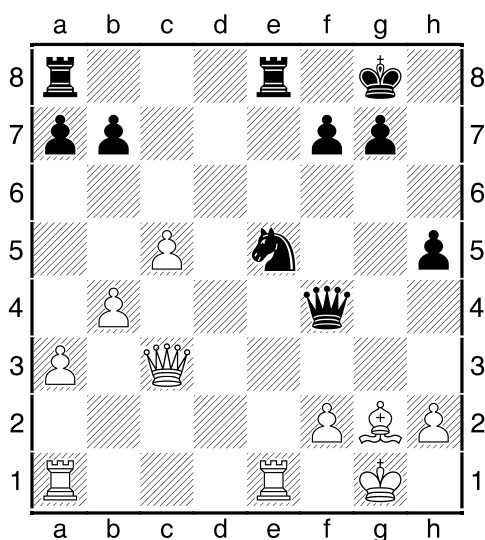
Aanval 1:

Wit aan zet stelt zich de vraag of hij zich om
Pc3 moet bekommeren of niet?
Wat is jouw advies ?

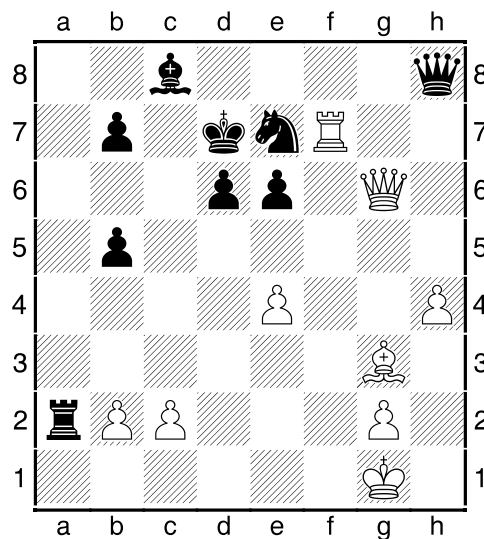
Aanval 3:

Wit aan zet.
Hoe zet je de aanval verder ?

Aanval 2:

Wit aan zet.
Hoe zet je de aanval verder ?

Aanval 4:

Wit aan zet
Zoek naar de zwakke punten en slaat toe ...

Oplossing:

Aanval 1:

Met **1.LxPf6** - DxPc3? 2.Dg4! dreigt wit mat en moet zwart een levensbelangrijke verzwakking toestaan met 2...-g6 waarna wit met 3.Dg5! (idee Dh6 en Dg7 mat) de partij wint.

Vandaar dus zwart na **1.LxPf6! gxLf6** speelt doch dan volgt **2.Pd5!** (een super sterk veld voor dit paard) **Dd8** en na **3.Tb3** zal de witte aanval op Kg8 beslissend zijn omdat wit bijna al zijn stukken in de aanval kan betrekken terwijl zwart nauwelijks weerwerk kan bieden.

Aanval 2:

Het zwakke punt bij zwart is Pe5, dus zal wit al zijn krachten daarop concentreren...

Met **1.Te4!** (een tempozet want hij valt Df4 aan) - **Dg5** (of Df6 3.Tae1 en Pf3+ faalt wegens 4.DxPf3) **2.Tae1!** (met tempo heeft wit de torens verdubbeld en al zijn stukken in de aanval betrokken) wat nu ook Te8 in grote problemen brengt) - **f6** (zonder Dc3 had Pf3+ een mooie ontsnapping geweest) **3.f4** (een gepend stuk moet je aanvallen) en zwart kan opgeven wegens stuk verlies.

Aanval 3:

De zwakheden in de zwarte stelling zijn Le5 die "nul-verdedigd" staat en de mogelijke aftrekaanval van Pd4 waardoor Td1 de zwarte dame aanvalt.

Het ligt voor de hand om naar een schaakzet te zoeken met Pd4, doch zowel Pb5+ als Pe6+ leveren niets op. Vandaar het idee van 1.Pf3! wat ook een dubbelaanval is op Dd5 en Le5. Aangezien zwart geen tempo kan winnen met een dameschaak (Dc5), wint wit een stuk.

Aanval 4:

Uit een (grootmeester)partij. Zwart heeft tal van zwakke (nul-verdedigde) punten.

Ik som ze even op: Ta2 - pion b5 - pion d6 - Pe7 - pion e6 en Dh8.

Als er zoveel "hangt" is er tactiek in de lucht en dat wist uiteraard ook die grootmeester.

Met **1.Dg5!** (aanval op Pe7 en pion b5) kon wit zijn aanval verder zetten met **2.Dxb5+** en gaf hij 2 zetten later met 2....Kd8 3.Db6+ Kd7 4.Dxd6 mooi schaakmat.

Toemaatje

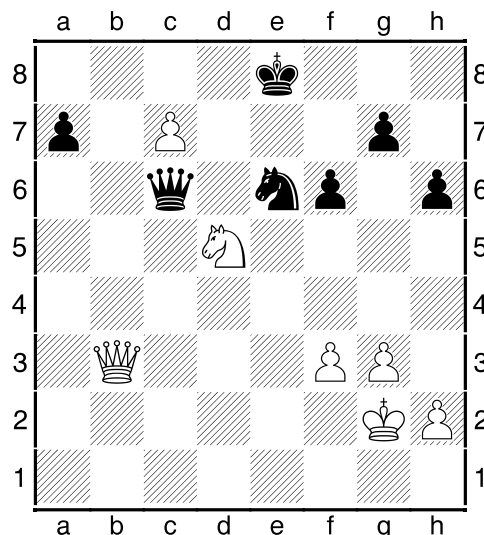
Als toemaatje stuurde Philip Lemmens me volgende stelling op.

Ze komt uit Zukertort - Engelsch (London 1883).

Wit aan zet heeft een dreigende c7 pion maar als Ke8 te dichtbij komt is deze pion een vogel voor de kat.

Suggesties ?

Oplossing pagina 8

Wit aan zet

Oplossingen UITDAGING en TOEMAATJE

Uitdaging 1: Na 13.Pfg4+ heeft zwart KEUZE uit 2 zetten, namelijk Kg5 en Kh5. In de gespeelde variant (Pef4+) had zwart hier slechts 1 keuze, namelijk Kg5. Het feit dat zwart hier dus 2 keuzes heeft is VERDACHT en inderdaad, na 13.Pfg4+ kan zwart met Kh5! ontsnappen en het laken zelfs naar zich toetrekken omdat wit geen matnet meer heeft en zijn dame geofferd heeft.

Uitdaging 2: Wit kan 1 zet sneller mat geven met **16.Kf1! (of 0-0!) gxf6 17.Ph2 mat**

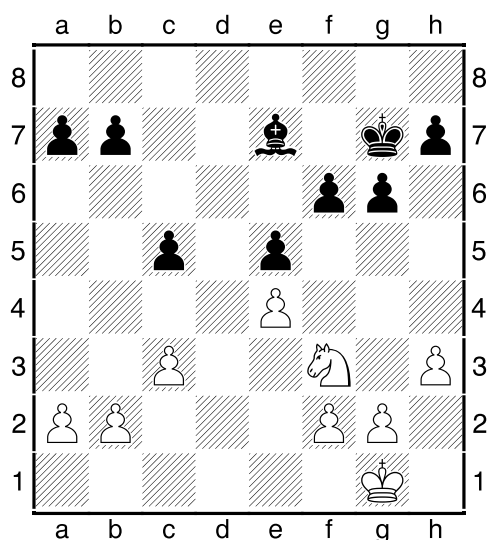
Toemaatje: er volgde **1.Db5! Dxd5 2.c8D+ Kf7 (Pd8? 3.Pc7+) 3.DxPe6+! KxDe6 4.Pc7+ en 5.Pxd5** waarna wit een paard won en het later ook het eindspel.

Positionele stellingen

In dit artikel 2 thema's; het **STERK veld** en het **RENDEMENT** van de stukken. Ter herinnering:

1. een stuk staat op een **STERK veld** indien het stuk op dit veld NIET kan verjaagd worden door PIONNEN en het ook mooi verdedigd staat door eigen pionnen.
2. Het is een goede strategie om het **RENDEMENT** van je eigen stukken te verhogen en dat van de tegenstander te verlagen. Dit ongeacht of je daar nu direct voordeel in ziet of niet.

STERK VELD:

Zijn er nog andere sterke velden? Neen voorlopig niet, want op andere velden "aan of over de evenaar" staat het paard ofwel niet verdedigd of het kan er verjaagd/geruild worden.

Vraag 2: Hoe geraakt Pf3 op d5?

Ik weet niet hoe jij dit tracé hebt gevonden, maar ik begin altijd "van achter naar voor". Als het paard op d5 moet geraken dan kan het dat enkel bereiken via veld e3. Om op e3 te geraken zie ik 2 mogelijke pistes; "Pf3-d2-f1-e3" of anders "Pf3-e1-c2-e3". Beide pistes hebben evenveel zetten nodig en dus zal de keuze afhangen van andere factoren of zijn ze beiden gelijkwaardig.

Wit aan zet.

Vraag 1. Zoek een sterk veld voor Pf3

Vraag 2. Bepaal een weg om daar te geraken.

Zwart aan zet

Vraag 3. Zoek een sterk veld voor Le7

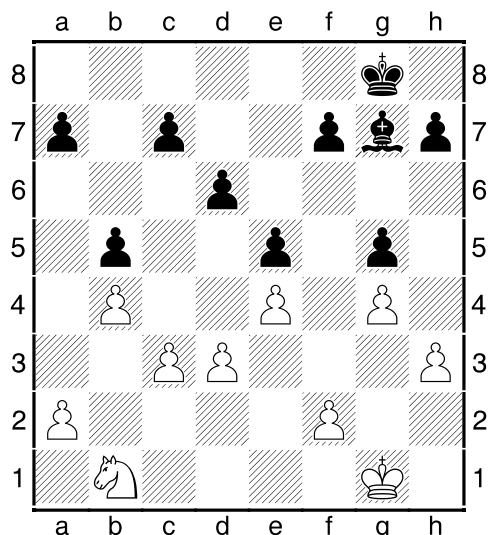
Vraag 4. Bepaal een weg om daar te geraken.

Antwoord:

Vraag 1: Een sterk veld voor Pf3 is veld d5. Het paard staat daar centraal, over de "evenaar", mooi verdedigd en onaantastbaar omdat zwart een loper heeft van de andere kleur.

Vraag 3: Op basis van de pionstructuur zijn er GEEN sterke velden voor Le7. Op dit ogenblik is Le7 erg beperkt in zijn actieradius vanwege het feit dat zijn centrumpionnen op zwart staan.

Vraag 4: Zwart heeft dus geen sterk veld voor Le7 maar hij kan proberen de invloed van Le7 te verbeteren. Dit zou kunnen door bijvoorbeeld een pionstructuur a6-b5-c4 na te streven waardoor zijn pionnen meer complementair zijn met zijn loper. De loper zou dan (bijvoorbeeld) ook kunnen postvatten op c5, vandaar dat 1...c4 en later Lc5 een logische aanpak lijkt.

Een 2e stelling, zwart heeft zopas 1...g6-g5 gespeeld.

Wit aan zet.

Vraag 1: wat betekent deze zet (g5) voor de werking van Lg7 en Pb1 ?

Vraag 2: Welke sterke velden zie je voor Pb1. Het welke heeft je voorkeur en hoe geraak je daar ?

Antwoord:

Vraag 1: Door g6-g5 te spelen controleert zwart het veld f5 en h5 niet meer. Dit zijn mooie velden voor Pb1 dat daar wel graag zou post vatten. Voor zwart heeft de zet g6-g5 een nadeel voor de actieradius van Lg7. De Lg7 is nu omzeggens blind gemaakt door zijn eigen pionnen.

Vraag 2: Sterke velden voor Pb1 zijn a5, f5 en h5. Het veld d5 is hier niet echt sterk omdat zwart dit kan afschermen door c6 te spelen. Van deze 3 velden (a5 - f5 en h5) is in principe f5 het meest interessant omdat dit het meest centrale ligt en dus kan vanuit f5 het paard acties ondersteunen "zowel links als rechts". Een paard op a5 of h5 is een "paard aan de rand" en dus maar op halve kracht. Hoe geraakt Pb1 nu op f5 ? Het paard moet dus op e3 of g3 geraken.

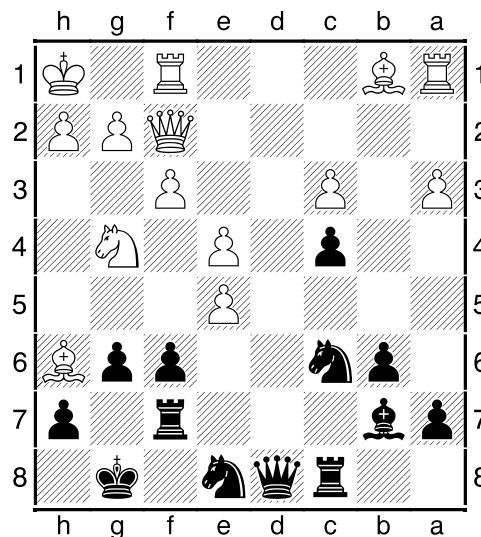
Ik zie 3 mogelijke trajecten;

- Pb1-d2-f1-g3-f5
- Pb1-d2-f1-e3-f5
- Pb1-a3-c2-e3-f5

De 3 trajecten vragen dus elk 4 zetten maar het laatste traject heeft het "voordeel" dat het een tempo wint omdat na 1.Pa3 zwart pion b5 moet afdekken.

Dit laatste traject geniet dan ook de voorkeur.

RENDEMENT van de stukken

Zwart aan zet aarzelt tussen 1...PxPe5 of 1...-fxe5 ? Wat is je advies ?

Om die vraag te beantwoorden is het goed naar de operationele waarde van de stukken te kijken in de stelling.

Het zwarte Pc6 staat daar weinig te doen en heeft weinig gunstige toekomstperspectieven. Het blokkeert bovendien ook de werking van Lb7.

De zwarte stelling is ook een beetje "gedrukt" en dan is het meestal aangewezen enkele stukken te ruilen zodat dit gebrek aan ruimte zich minder doet voelen.

Het witte Pg4 daarentegen staat gevaarlijk opgesteld en lonkt naar de zwakke punten in de zwarte koningsstelling.

Indien zwart dus **1...-PxPe5!?** speelt heeft hij de waarde van Pc6 (en Lb7) verhoogd en dreigt hij ook het gevaarlijke Pg4 af te ruilen. Indien zwart **1...fxe5 ?!** speelt, blijft de waarde van Pc6 en Lb7 "laag" en blijft het gevaarlijke Pg4 op het bord.

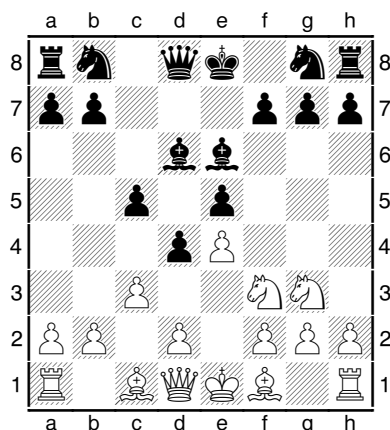
Conclusie: 1...Pxe5 is de beste keuze.

Korte partij-analyse

Hierbij een ietwat bijzondere partij-analyse. De partij werd me ingestuurd door een lezer met (op mijn vraag) zijn gedachtengang. In *CURSIEF* geef ik samen met Philip Lemmens enkele aanvullende reflecties.

Wit 1650 Elo - Zwart 1950 Elo

1.Pc3 d5 2.e4 d4 3.Pce2 e5 4.Pg3 Le6 5.Pf3
Ld6 6.c3 is een courante zet in de Van Geet
opening 6...c5 Diagram

Wit aan zet wil zijn ontwikkeling afwerken en daarom Lf1 ontwikkelen.

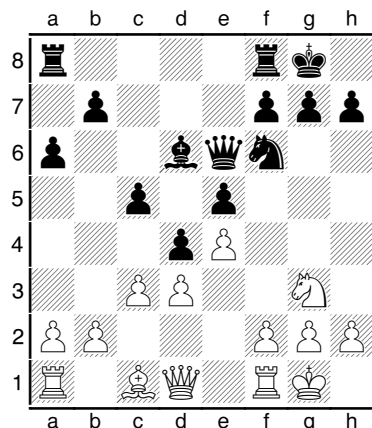
De "normale" zetten zijn nu Le2 of Lb5+. Wat denk je echter van de valstrik **7.Ld3** zodat er na 7...c4 8.Da4+ Pc6 en 9.Lxc4 (pionwinst) kan volgen.

Antwoord: er is helemaal GEEN pionwinst in de aangegeven variant 7.Ld3 c4 8.Da4+ omdat zwart niet met 8.Pc6 maar met 8...Dd7! antwoordt. Hierdoor komt wit na 9.DxDd7+ PxDd7 10.Lb1 d3! in een moeilijke stelling. De zetten verwisselen met 8.Lxc4 LxLc4 9.Da4+ helpt hier ook niet wegens 9...b5!

TE ONTHOUDEN: kijk met gezonde argwaan naar abnormale zetten zoals 7.Ld3.

7.Lb5+ ik heb maar 2 velden voor mijn witte L, namelijk e2 en b5. Dus kan ik hem maar beter ruilen. 7...Pd7 8.0-0 de Lb5 ruilen kan ik nog later. Dus verder ontwikkelen. 8...a6 nu zwart een tempo heeft verloren om me tot ruil aan te sporen wil ik wel ruilen 9.Lxd7+ Dxd7 Zwart heeft een loperpaar 10.Pg5 Volgens mij is de Le6 sterk, dus weg er mee. En ook geen L-paar meer. 10...Pf6 11.Pxe6 Dxe6 12.d3 0-0

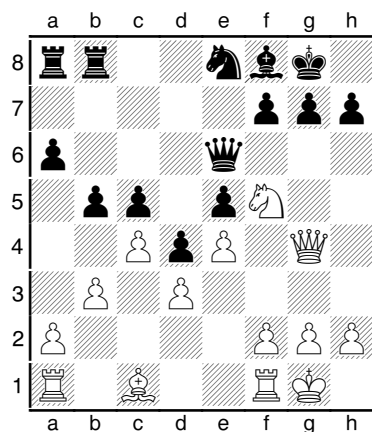
Zie Diagram Rechtsboven.

Wit aan zet.

Beide spelers hebben een zwarte loper. Heb je een positionele aanbeveling voor wit ?

Zwart heeft een SLECHTE loper (Ld6) omdat zijn eigen centrumpionnen hem blokkeren. Om die Ld6 slecht te houden zal ik daarom geen zwarte centrumpionnen afruilen. Bovendien zou ik graag mijn pionnen complementair plaatsen van mijn Lc1. Vandaar dus dat ik **13.c4** speel **13...b5 14.b3 Tf8** Zwart wil spel maken waar hij aanknopingspunten heeft, op de damevleugel **15.Pf5 Pe8 16.Dg4** Hier staat de dame dreigend en komt zwart in zekere mate onder druk. Zoals zoveel gebeurt, maakt een speler sneller fouten als je hem onder druk zet**Lf8?** Diagram

Wit aan zet

En hier zag ik het licht. Pionwinst in 4 zetten. Het waren dan ook gedwongen zetten. **17.Ph6+!** ALTIJD eerst de schaakzetten

bestuderen en hier loont zich dit **17...Kh8 18.Dxe6 fxe6 19.Pf7+ Kg8 20.Pxe5** Pionwinst! Anderzijds ben ik zeer slecht in de T-eindspelen en mijn tegenstander heeft 300 Elo meer, vandaar dat ik het zekere voor het onzekere neem en remise aanbied wat gretig wordt aanvaard. Remise.

Moet wit hier remise voorstellen gezien het verschil in speelsterkte?

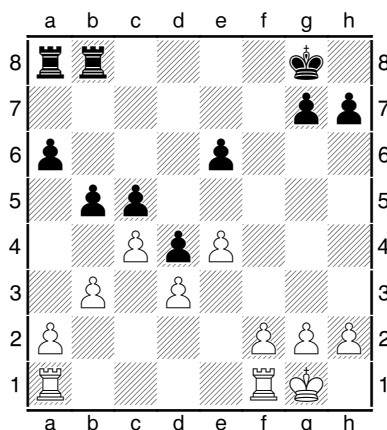
Voorzichtigheid is goed, doch een diepere overweging moet ons meer duiding brengen.

Om te beginnen zal zijn tegenstander waarschijnlijk binnen een zet of drie nog altijd de remise niet durven te weigeren, wat al een duidelijk signaal is om het een paar zetten langer te proberen. Ten tweede is een echte partij de beste leerschool. Ten derde moeten we de stelling neutraal bestuderen.

Wat zijn de kansen van wit om te winnen; omgekeerd: als wit de partij zou verliezen, kunnen we dan nu aanduiden waar het evt fout zou kunnen gaan; wat zijn de kansen op tegenaanval voor zwart?

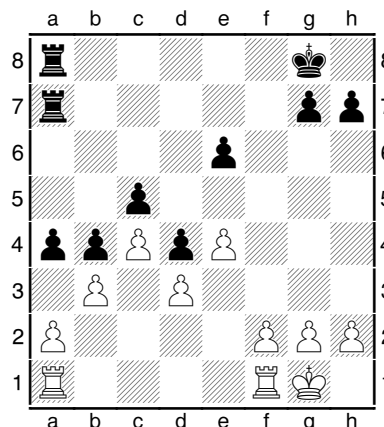
De dames zijn van het bord en de zwarte torens staan op de plaats waar het minste actie is. Zwart zal mogelijk actief spelen door de damevleugel te blokkeren door b5-b4 en a6-a5-a4 om dan ten gepaste tijde de a-lijn te openen met a4xb3 en een sterke toren te krijgen langs de a-lijn. Het is LEERRIJK dit aanvalsschema goed te bestuderen, en daarom hierbij een fictieve voortzetting:

Indien wit geen gepast tegenspel organiseert gaat deze verovering van de a-lijn schematisch als volgt (voor de eenvoud heb ik P+L van beide partijen verwijderd):

20....b4 21....a5 22....a4 ...23....Tb7

24....Tba7! (zie diagram en vergelijk met het vorige!)

en wit moet:

- ofwel de a-lijn opgeven met 25.Tab1 want er dreigt 25...axb3

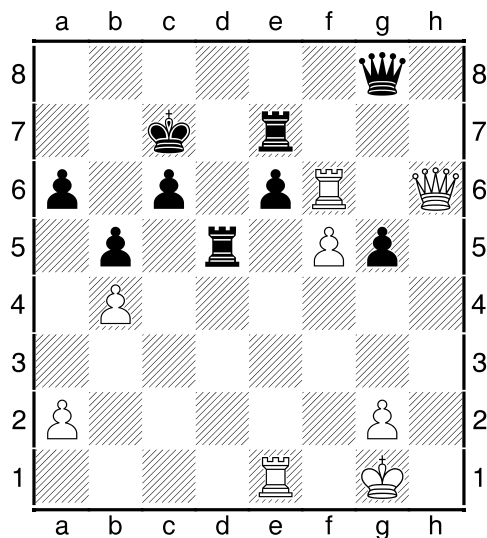
- ofwel met 25.bxa4 Txa4 toelaten dat zwart zeer grote druk zet op pion a2.

Het zou ook kunnen misgaan met het paard op e5. Wat doen we na 20..Ld6? Het paard kan niet naar g4 wegens h7-h5 of naar d7 wegens Tb7 telkens met stukverlies. Het paard dekken met 21.f2-f4 geeft na afruil een zwakke pion op e5 die als pluspion waardeloos is. Terugkeren met het paard naar f3 staat de f-pion in de weg. Maar het plan van wit moet toch zijn om zijn pluspion rendabel te maken en dan lijkt f4 op een of ander moment nodig. Dekken met 21.Lf4 lijkt een gevaarlijke penning (omdat Lf4 daar ongedekt staat), maar kan zwart hiervan profiteren? Niet met g7-g5 22.Lg3 h7-h5 23.h3. Een aanval op het gepend stuk op e5 lijkt ook niet mogelijk. Dan maar eens kijken wat er volgt op het standaardplan. 20..Ld6 21.Lf4 b4 22.Lg3 a5 23.a4!? b4 24.Ta4: Nu heeft zwart wat tegenspel. Indien de a- en b-pion eraf gaan is de witte pion op d3 en zijn tweede lijn zwak en zou zwart dus inderdaad kunnen hopen om zijn lager geklasseerde tegenstander toch nog te verschalken. Na 23.Pf3 (ipv a4!?) Lg3: 24.hg3: a4 25.Pd2 ab3: 26.ab3: Ta3 27.f4 Tba8 is weerom zwart niet kansloos.

Kortom, een rustige analyse leert dat er geen eenvoudige manier is om zwart zonder tegenspel van het bord te schuiven. Pas als wit al deze overwegingen gedaan heeft, mag hij toch remise voorstellen of vertrouwen op zijn goede gesternte.

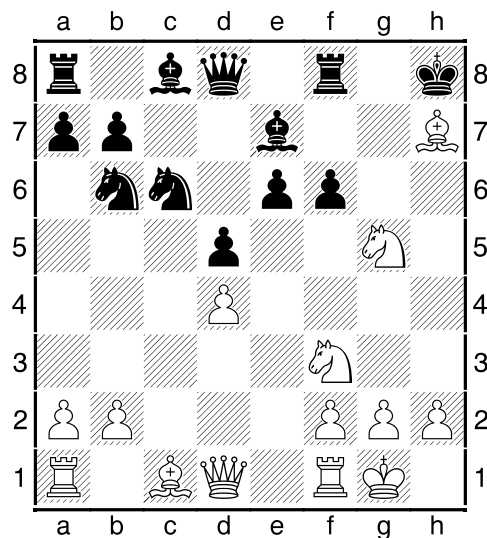
Voorstellingsvermogen

Zoals steeds bij deze oefeningen mag je de stukken niet verplaatsen op het bord. Probeer de aangegeven zetten uit je hoofd te spelen en geef aan hoe het mat wordt.

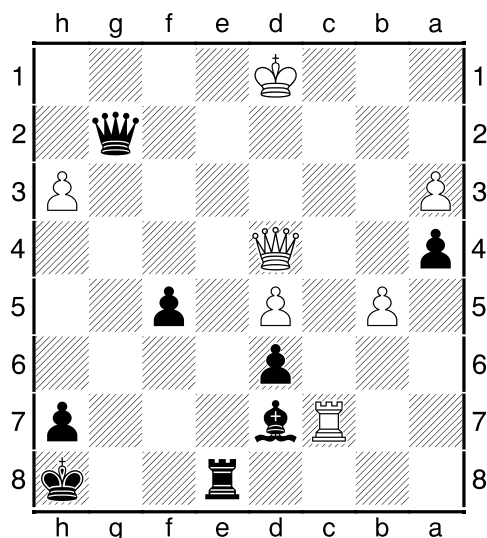
Men speelt:

**41.Tfxe6 Txe6 42.fxe6 De8 43.Dh7+ Kd6
44.Dh2+ Ke7 45.Dc7+ Kf8 46.Dh7 De7**
en wit geeft mat in 1 Hoe ?¹

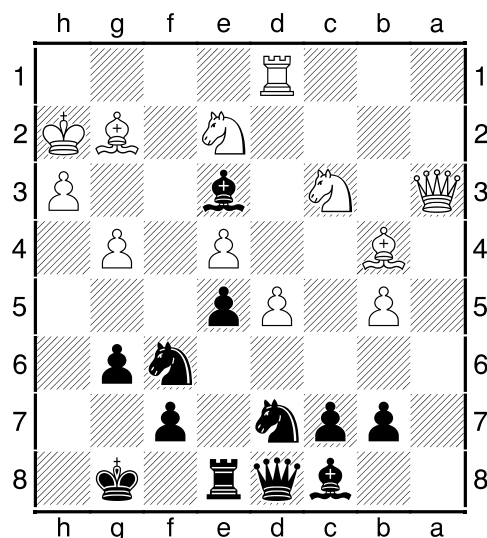
Men speelt:

15.Ph4 fxg5 16.Dh5 gxh4 17.Ld3+ Kg7
en hoe geeft wit nu "mat in 2" op 3 (ja 3)
verschillende manieren !!? ³

Men speelt:

**38...Kg8 39.Txd7 De2+ 40.Kc1 Tc8+ 41.Kb1
Dc2+ 42.Ka1 Dc1+ 43.Ka2**
en zwart aan zet geeft nu mat in 2.²

Men speelt:

**26...Pxc4+ 27.hxc4 Dh4+ 28.Lh3 Pf6 29.Tg1
Pxc4+ 30.Kg2**
en nu geeft zwart mat in 2.⁴

¹ Met 48.Dh8+ is het mat

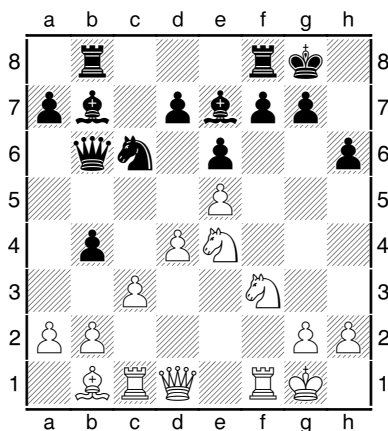
² Na 43...Tc2+ 44.Db2 Dxb2 (of Txb2) is het mat

³ Wit kan mat geven met 18.Dg6+ Kh8
19.Dh7 mat ofwel 18.Dh7+ Kf6 19.Dg6
mat ofwel zelfs 18.Dh6+ Kg8 (Kf7 19.Dg6
mat) 19.Dh7 mat.

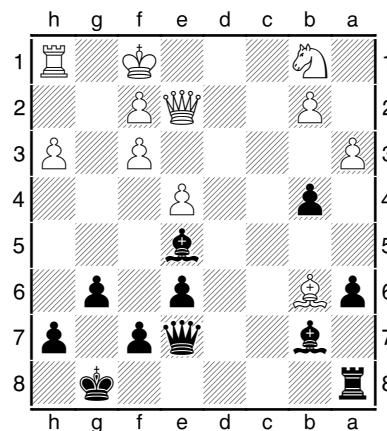
⁴ Met 30....Df2+ 31.Kh1 Dh2 is het mat

Organiseer een VERBORGEN dreiging

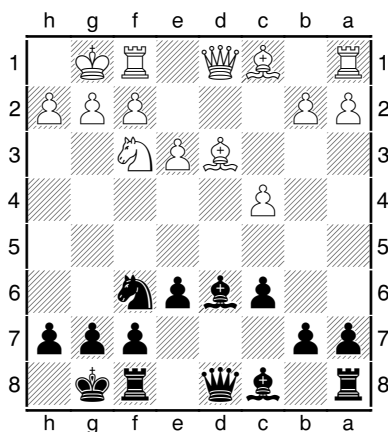
Het is altijd verstandig om met "VERBORGEN" dreigingen te werken maar het vraagt soms wel enige vindingrijkheid om ze op te stellen. Hierbij enkele oefeningen.

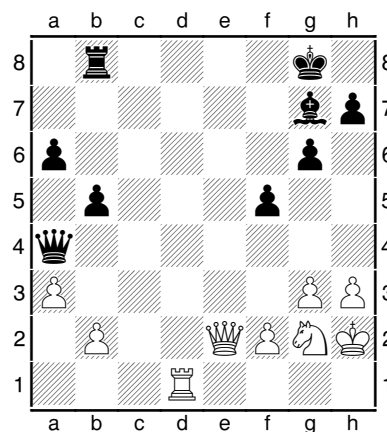
Wit speelt een "VERBORGEN" dreiging.⁵

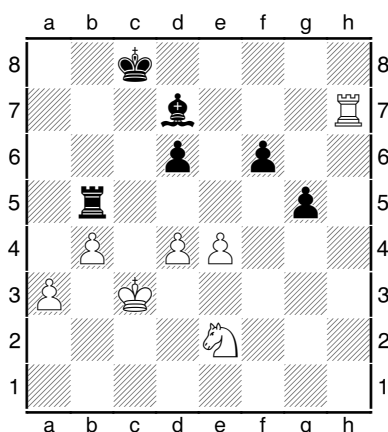
Zwart speelt een "VERBORGEN" dreiging⁸

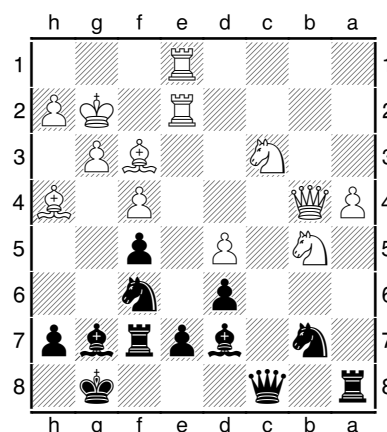
Zwart speelt een "VERBORGEN" dreiging⁶

Wit speelt een "VERBORGEN" dreiging⁹

Wit speelt een "VERBORGEN" dreiging⁷

Zwart speelt een "VERBORGEN" dreiging¹⁰

⁵ Na 1.Dc2 (Dd3) dreigt 2.Pf6+ en 3.Dh7 mat.

⁶ met1....e5 (dreigt 2...e4 en stukwinst)

⁷ met 1.Kc4 dreigt wit met 2.TxLd7 KxTd7
3.KxTb5 een stuk te winnen

⁸ met1...a5 (dreigt 2....La6!)

⁹ met1.Td7 (dreigt) 2.TxLg7+ en 3.De5+ en
4.DxTb8

¹⁰ met 1...Pc5 (dreigt 2...Pd3 en kwaliteitswinst)